Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Kontroli Budżetowej

2025/0543(COD)

31.3.2026

OPINIA

Komisji Kontroli Budżetowej

dla Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” na lata 2028–2034 oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylającego rozporządzenie (UE) 2021/695
(COM(2025)0543 – C10-0164/2025 – 2025/0543(COD))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Olivier Chastel

PA_Legam

POPRAWKI

Komisja Kontroli Budżetowej przedstawia Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, jako komisji przedmiotowo właściwej, co następuje:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(2a) Unijną wartość dodaną można skutecznie osiągnąć wyłącznie wtedy, gdy jest jasno zdefiniowana i konsekwentnie stosowana przez wszystkie instytucje UE[1a]. Podkreśla, że w obecnym kontekście geopolitycznym unijna wartość dodana powinna obejmować wzmacnianie wiodącej pozycji technologicznej UE, jej odporności i autonomii strategicznej, ze szczególnym uwzględnieniem technologii podwójnego zastosowania, przy pełnym poszanowaniu prawa Unii.
	[1a] https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/OP-2026-02/OP-2026-02_EN.pdf.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 4

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(4) Unia powinna również dążyć do ***wyeliminowania*** nierówności oraz wspierania równości ***mężczyzn i kobiet***, a także do zwalczania dyskryminacji zgodnie	(4) Unia powinna również dążyć do ***zmniejszenia*** nierówności oraz wspierania równości ***płci***, a także do zwalczania dyskryminacji zgodnie z art. 8 i 10

z art. 8 i 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.	Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

Poprawka 3

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 5

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(5) Niedawne doświadczenia pokazały, że w szybko zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, społecznym i geopolitycznym potrzebne są bardziej elastyczne wieloletnie ramy finansowe i unijne programy wydatków. W związku z tym i zgodnie z celami programu finansowanie powinno należycie uwzględniać zmieniające się potrzeby polityczne i priorytety Unii określone w odpowiednich dokumentach opublikowanych przez Komisję, rezolucjach Parlamentu Europejskiego i konkluzjach Rady przy zapewnieniu wystarczającej przewidywalności wykonania budżetu.	(5) Niedawne doświadczenia pokazały, że w szybko zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, społecznym i geopolitycznym potrzebne są bardziej elastyczne wieloletnie ramy finansowe i unijne programy wydatków. W związku z tym i zgodnie z celami programu finansowanie powinno należycie uwzględniać zmieniające się potrzeby polityczne i priorytety Unii określone w odpowiednich dokumentach opublikowanych przez Komisję, rezolucjach Parlamentu Europejskiego i konkluzjach Rady przy zapewnieniu wystarczającej przewidywalności wykonania budżetu***, rozliczalności publicznej, stabilności fiskalnej oraz optymalnego wykorzystania środków finansowych z punktu widzenia podatników w państwach członkowskich. Zważywszy że zgodnie z ustaleniami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego niespłacone pożyczki zaciągnięte przez Unię mogą do 2027 r. przekroczyć 900 mld EUR, a rosnące koszty obsługi zadłużenia ograniczają przestrzeń fiskalną dostępną na wydatki w ramach programu, należy zadbać o to, by program przynosił wymierne i znaczące korzyści.***

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 6

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(6) Zasady uczestnictwa i upowszechniania określone w programie mają na celu dalsze ułatwienie dostępu, zwiększenie otwartości i maksymalizację wpływu finansowania unijnego.	(6) Zasady uczestnictwa i upowszechniania określone w programie mają na celu dalsze ułatwienie dostępu, zwiększenie otwartości i maksymalizację wpływu finansowania unijnego. ***Przydział finansowania w ramach programu „Horyzont Europa" w drodze zaproszeń do składania wniosków, zgodnie z zasadą doskonałości, ma służyć zapewnieniu możliwie najbardziej sprawiedliwego i równego dostępu, osiągnięciu jak najefektywniejszych i najskuteczniejszych rezultatów finansowania, zapewnieniu korzyści społeczeństwu europejskiemu oraz wzmocnieniu gospodarki europejskiej, przy przestrzeganiu wymogów dotyczących przejrzystości.***

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 6 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(6a) Należy uprościć i ułatwić ogólny dostęp, ograniczyć obciążenia biurokratyczne i liczbę przepisów, usprawnić wymogi dotyczące sprawozdawczości, dokumentacji i dowodów oraz zmniejszyć liczbę wskaźników wykonania, zgodnie z zasadami proporcjonalności, konieczności i użyteczności.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 6 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(6b) W szczególności w odniesieniu do MŚP oraz małych spółek o średniej kapitalizacji należy uprościć obowiązki sprawozdawcze i ograniczyć je do tego, co jest ściśle niezbędne do należytego zarządzania finansami oraz monitorowania wyników.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(7a) Przy wzmacnianiu konkurencyjności i długoterminowej odporności Unii należy priorytetowo traktować doskonałość w zakresie badań naukowych i innowacji oraz uzupełniające działania na rzecz spójności terytorialnej, aby generować, przyswajać i wdrażać innowacje w całej Unii. Aby zapewnić należyte zarządzanie finansami, ta ściślejsza koordynacja między programem „Horyzont Europa" a polityką spójności musi iść w parze z jasnym podziałem zakresów finansowania, interoperacyjnymi systemami monitorowania oraz identyfikowalnymi przepływami finansowymi, co pozwoli zapobiec pokrywaniu się wsparcia, podwójnemu finansowaniu oraz fragmentacji zasobów Unii.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 9

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(9) Powinna istnieć możliwość wykonania części budżetu za pośrednictwem partnerstw europejskich wraz z innymi podmiotami publicznymi i prywatnymi, w przypadku gdy jest to najskuteczniejsza forma wykonania umożliwiająca osiągnięcie celów polityki. Partnerstwa europejskie należy ustanawiać w przypadkach, w których wymagane jest ścisłe zaangażowanie Unii, i powinny zapewniać Unii odpowiednie prawa głosu, a także wystarczające wspólne inwestycje ze strony innych partnerów w celu pozyskania finansowania unijnego. W celu wspierania synergii i efektywności konieczne jest zapewnienie zharmonizowanych przepisów. W związku z tym należy ustanowić strategiczny i spójny portfel ograniczonej liczby partnerstw europejskich.	(9) Powinna istnieć możliwość wykonania części budżetu za pośrednictwem partnerstw europejskich wraz z innymi podmiotami publicznymi i prywatnymi, w ***tym z przemysłem, organizacjami badawczymi oraz władzami lokalnymi i regionalnymi, w*** przypadku gdy jest to najskuteczniejsza forma wykonania umożliwiająca osiągnięcie celów polityki. Partnerstwa europejskie należy ustanawiać w przypadkach, w których wymagane jest ścisłe zaangażowanie Unii, i powinny zapewniać Unii odpowiednie prawa głosu, a także wystarczające wspólne inwestycje ze strony innych partnerów w celu pozyskania finansowania unijnego. W celu wspierania synergii i efektywności konieczne jest zapewnienie zharmonizowanych przepisów. W związku z tym należy ustanowić strategiczny i spójny portfel ograniczonej liczby partnerstw europejskich.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 10

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(10) Partnerstwa europejskie, w tym w formie wspólnych przedsięwzięć, jako podstawowe narzędzie służące zapewnieniu zaangażowania przemysłu oraz inwestycji w badania naukowe i	(10) Partnerstwa europejskie, w tym w formie wspólnych przedsięwzięć, jako podstawowe narzędzie służące zapewnieniu zaangażowania przemysłu oraz inwestycji w badania naukowe i

innowacje oparte na współpracy, powinny przyczyniać się do realizacji szczegółowych celów polityki w ramach segmentów polityki Europejskiego Funduszu Konkurencyjności i w razie potrzeby być wspierane za jego pośrednictwem, aby osiągnąć te cele.

innowacje oparte na współpracy, powinny przyczyniać się do realizacji szczegółowych celów polityki w ramach segmentów polityki Europejskiego Funduszu Konkurencyjności i w razie potrzeby być wspierane za jego pośrednictwem, aby osiągnąć te cele. ***Powinny one również – w miarę możliwości i w stosownych przypadkach – sprzyjać osiągnięciu celów polityki społecznej UE.***

Poprawka

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 13

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(13) Europejska Rada ds. Badań Naukowych (ERBN) powinna zapewnić atrakcyjne i elastyczne finansowanie, umożliwiając w ten sposób utalentowanym i kreatywnym indywidualnym naukowcom – ze szczególnym naciskiem na wspieranie naukowców na wczesnym etapie kariery – podążanie najbardziej obiecującymi ścieżkami w pionierskich dziedzinach nauki. To zaangażowanie na rzecz badań inspirowanych przez naukowców, wybranych w drodze ogólnounijnego konkursu opartego wyłącznie na kryterium doskonałości i otwartego na talenty bez względu na narodowość lub pochodzenie, ma zasadnicze znaczenie dla przyciągnięcia najwybitniejszych umysłów świata oraz dalszego umacniania pozycji Europy jako wiodącego na świecie ośrodka badań naukowych i innowacji.	(13) Europejska Rada ds. Badań Naukowych (ERBN) powinna zapewnić atrakcyjne i elastyczne finansowanie, umożliwiając w ten sposób utalentowanym i kreatywnym indywidualnym naukowcom – ze szczególnym naciskiem na wspieranie naukowców na wczesnym etapie kariery – podążanie najbardziej obiecującymi ścieżkami w pionierskich dziedzinach nauki. To zaangażowanie na rzecz badań inspirowanych przez naukowców, wybranych w drodze ogólnounijnego konkursu opartego wyłącznie na kryterium doskonałości i otwartego na talenty bez względu na narodowość lub pochodzenie, ma zasadnicze znaczenie dla przyciągnięcia najwybitniejszych umysłów świata oraz dalszego umacniania pozycji Europy jako wiodącego na świecie ośrodka badań naukowych i innowacji. ***Gwarantuje się autonomię naukową i budżetową oraz niezależność ERBN w zakresie zarządzania, przygotowywania programów***

prac i procedur wyboru.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 14

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(14) W globalnej gospodarce opartej na wiedzy długoterminowa konkurencyjność, wiodąca pozycja technologiczna i zdolność Unii do sprostania globalnym wyzwaniom powinny zależeć w szczególności od jej zdolności do rozwijania, przyciągania i zatrzymywania wysoko wykwalifikowanych i współpracujących na arenie międzynarodowej pracowników zajmujących się badaniami naukowymi. Inwestycje strategiczne w rozwój wybitnych naukowców, ich szkolenia, mobilność i perspektywy kariery, w środowisku akademickim i poza nim, mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania innowacji, odporności gospodarczej i dobrostanu społecznego. Zgodnie z zasadami Europejskiej karty naukowca działania „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA) odgrywają zasadniczą rolę w realizacji tego celu. Program powinien wzmocnić powiązania między uniwersytetami a ekosystemami innowacji, w tym sektorem prywatnym. Powinien umożliwić ukończenie tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej, szczególnie w wyniku rozwoju zdolności europejskiego sektora szkolnictwa wyższego do konkurowania z globalnymi odpowiednikami poprzez współpracę, wspieranie i przyciąganie talentów oraz pozyskiwanie większej liczby inwestycji prywatnych, w tym w drodze inicjatyw w zakresie szkolnictwa wyższego, takich jak	(14) W globalnej gospodarce opartej na wiedzy długoterminowa konkurencyjność, wiodąca pozycja technologiczna i zdolność Unii do sprostania globalnym wyzwaniom ***poprzez osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju*** powinny zależeć w szczególności od jej zdolności do rozwijania, przyciągania i zatrzymywania wysoko wykwalifikowanych i współpracujących na arenie międzynarodowej pracowników zajmujących się badaniami naukowymi. Inwestycje strategiczne w rozwój wybitnych naukowców, ich szkolenia, mobilność i perspektywy kariery, w środowisku akademickim i poza nim, mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania innowacji, odporności gospodarczej i dobrostanu społecznego. Zgodnie z zasadami Europejskiej karty naukowca działania „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA) odgrywają zasadniczą rolę w realizacji tego celu. Program powinien wzmocnić powiązania między uniwersytetami a ekosystemami innowacji, w tym sektorem prywatnym. Powinien umożliwić ukończenie tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej, szczególnie w wyniku rozwoju zdolności europejskiego sektora szkolnictwa wyższego do konkurowania z globalnymi odpowiednikami poprzez współpracę, wspieranie i przyciąganie talentów oraz pozyskiwanie większej liczby inwestycji

sojusze w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie, w synergii z programem Erasmus+ oraz zgodnie z celami i działaniami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.	prywatnych, w tym w drodze inicjatyw w zakresie szkolnictwa wyższego, takich jak sojusze w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie, w synergii z programem Erasmus+ oraz zgodnie z celami i działaniami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 15

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(15) Europejska Rada ds. Innowacji (EIC) powinna stymulować innowacje tworzące rynek technologii typu „deep tech”. Powinna ona identyfikować, rozwijać i wdrażać te innowacje typu „deep tech” za pomocą swoich instrumentów. Poprzez spójne i ukierunkowane wsparcie EIC powinna wypełnić próżnię w obszarze publicznego wsparcia i prywatnych inwestycji na rzecz innowacji przełomowych i innowacji typu „deep tech”. EIC powinna dążyć do łączenia, integrowania i przyspieszania za pomocą swoich instrumentów przejścia innowatora od etapu badań naukowych do wprowadzenia na rynek, a także do tego, aby Unia miała wiodące przedsiębiorstwa w powstających obszarach technologii i w ten sposób mogła osiągać swoje cele społeczne i gospodarcze oraz uniknąć zależności od innych regionów. EIC powinna wspierać innowacje i przedsiębiorstwa o wysokim ryzyku i wysokim potencjale, które charakteryzuje tak duże ryzyko technologiczne, naukowe, finansowe, związane z zarządzaniem lub ryzyko rynkowe, że tych inicjatyw i przedsiębiorstw nie uznaje się jeszcze za w	(15) Europejska Rada ds. Innowacji (EIC) powinna stymulować innowacje tworzące rynek technologii typu „deep tech”. Powinna ona identyfikować, rozwijać i wdrażać te innowacje typu „deep tech” za pomocą swoich instrumentów. Poprzez spójne i ukierunkowane wsparcie EIC powinna wypełnić próżnię w obszarze publicznego wsparcia i prywatnych inwestycji na rzecz innowacji przełomowych i innowacji typu „deep tech”. EIC powinna dążyć do łączenia, integrowania i przyspieszania za pomocą swoich instrumentów przejścia innowatora od etapu badań naukowych do wprowadzenia na rynek, a także do tego, aby Unia miała wiodące przedsiębiorstwa w powstających obszarach technologii i w ten sposób mogła osiągać swoje cele społeczne i gospodarcze oraz uniknąć zależności od innych regionów. EIC powinna wspierać innowacje i przedsiębiorstwa o wysokim ryzyku i wysokim potencjale, które charakteryzuje tak duże ryzyko technologiczne, naukowe, finansowe, związane z zarządzaniem lub ryzyko rynkowe, że tych inicjatyw i przedsiębiorstw nie uznaje się jeszcze za w

pełni zdolne do pozyskania finansowania, a zatem nie mogą uzyskać poziomu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia globalnej konkurencyjności na rynku. Powinno to obejmować zarówno podejście „otwarte” (oddolne), jak i podejście oparte na „wyzwaniach”, w ścisłej koordynacji i synergii z Europejskim Funduszem Konkurencyjności i jego segmentami polityki. Należy uwzględnić podejście podobne do „DARPA”, ukierunkowane na wspieranie przedsiębiorstw typu start-up w dziedzinie obronności i podwójnego zastosowania oraz na zwiększanie ich skali przy zapewnieniu pełnej komplementarności z działaniami w ramach Instrumentu EFK InvestEU oraz unijnego systemu innowacji w dziedzinie obronności (EUDIS) i CASSINI (inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości kosmicznej). Wdrażanie powinno odbywać się w ścisłej synergii i koordynacji z Europejskim Funduszem Konkurencyjności.	pełni zdolne do pozyskania finansowania, a zatem nie mogą uzyskać poziomu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia globalnej konkurencyjności na rynku. Powinno to obejmować zarówno podejście „otwarte” (oddolne), jak i podejście oparte na „wyzwaniach”, w ścisłej koordynacji i synergii z Europejskim Funduszem Konkurencyjności i jego segmentami polityki. Należy uwzględnić podejście podobne do „DARPA”, ukierunkowane na wspieranie przedsiębiorstw typu start-up w dziedzinie obronności i podwójnego zastosowania oraz na zwiększanie ich skali przy zapewnieniu pełnej komplementarności z działaniami w ramach Instrumentu EFK InvestEU oraz unijnego systemu innowacji w dziedzinie obronności (EUDIS) i CASSINI (inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości kosmicznej). Wdrażanie powinno odbywać się w ścisłej synergii i koordynacji z Europejskim Funduszem Konkurencyjności. ***Aby zapewnić lepszy dostęp, wyższe wskaźniki skuteczności, jakość i terminowość, a także wspierać przełomowe technologie w osiąganiu gotowości rynkowej poprzez podejmowanie ryzyka i spójne podejście portfelowe, EIC powinna dysponować autonomią operacyjną w zakresie projektowania i wdrażania swoich instrumentów, a także wyboru projektów i zarządzania portfelem, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.***

Poprawka 13

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 17

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*

(17) Wspólne Centrum Badawcze („JRC”) powinno nadal dostarczać niezależnych dowodów naukowych i zapewniać wsparcie techniczne na potrzeby polityk Unii w całym cyklu polityki. Działania bezpośrednie JRC powinny być realizowane w sposób elastyczny, wydajny i przejrzysty, z uwzględnieniem potrzeb różnych dziedzin unijnej polityki i odpowiednich potrzeb użytkowników JRC, a także przy zapewnieniu ochrony interesów finansowych Unii. JRC powinno nadal generować dodatkowe zasoby, które może wykorzystać do wspierania swojej działalności naukowej i technicznej.

(17) Wspólne Centrum Badawcze („JRC”) powinno nadal dostarczać niezależnych dowodów naukowych i zapewniać wsparcie techniczne na potrzeby polityk Unii w całym cyklu polityki. Działania bezpośrednie JRC powinny być realizowane w sposób elastyczny, wydajny i przejrzysty, z uwzględnieniem potrzeb różnych dziedzin unijnej polityki i odpowiednich potrzeb użytkowników JRC, a także przy zapewnieniu ochrony interesów finansowych Unii. JRC powinno nadal generować dodatkowe zasoby, które może wykorzystać do wspierania swojej działalności naukowej i technicznej. ***W przypadku działań bezpośrednich realizowanych przez Wspólne Centrum Badawcze Komisja powinna zapewnić odpowiednią przejrzystość w zakresie zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi, zgodnie z art. 61 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i mającymi zastosowanie zasadami etycznymi. W tym celu JRC powinno co roku podawać do wiadomości publicznej zagregowane informacje na temat polityk, procedur i środków wprowadzonych w celu identyfikowania potencjalnych konfliktów interesów, zapobiegania im i ich łagodzenia, w tym w kontekście współpracy z podmiotami prywatnymi, bez uszczerbku dla obowiązujących przepisów dotyczących poufności. Naukowcy, eksperci i inne osoby biorące udział w ocenach lub działaniach doradczych powinni podlegać wymogom dotyczącym składania oświadczeń o braku konfliktu interesów i łagodzenia konfliktów interesów zgodnie z obowiązującym prawem Unii.***

Poprawka 14

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 18

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(18) Program powinien zapewniać skuteczne propagowanie i ochronę wartości i zasad europejskiej przestrzeni badawczej oraz Paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie[5], w szczególności etyki i rzetelności w badaniach naukowych i innowacjach, wolności badań naukowych, danych naukowych na potrzeby polityki, równouprawnienia płci i równych szans, niedyskryminacji, otwartej nauki oraz propagowania atrakcyjnych ścieżek kariery naukowej i mobilności. W szczególności program powinien zapewniać skuteczne propagowanie równych szans dla wszystkich oraz uwzględnianie aspektu płci, w tym włączanie aspektu płci do treści z zakresu badań naukowych i innowacji. Celem programu powinno być dążenie do eliminowania przyczyn nierównowagi płci. Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie, w miarę możliwości, równowagi płci w panelach oceniających oraz w innych odpowiednich organach doradczych, ***takich jak rady*** i ***grupy eksperckie***.	(18) Program powinien zapewniać skuteczne propagowanie i ochronę wartości i zasad europejskiej przestrzeni badawczej oraz Paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie[5], w szczególności etyki i rzetelności w badaniach naukowych i innowacjach, wolności badań naukowych, danych naukowych na potrzeby polityki, równouprawnienia płci i równych szans, niedyskryminacji, otwartej nauki oraz propagowania atrakcyjnych ścieżek kariery naukowej i mobilności. W szczególności program powinien zapewniać skuteczne propagowanie równych szans dla wszystkich oraz uwzględnianie aspektu płci, w tym włączanie aspektu płci do treści z zakresu badań naukowych i innowacji. Celem programu powinno być dążenie do eliminowania przyczyn nierównowagi płci. Szczególną uwagę należy zwrócić na zapewnienie, w miarę możliwości, równowagi płci w panelach oceniających oraz w innych odpowiednich organach doradczych, ***a także należy zadbać o to, aby członkowie tych organów byli dobierani na podstawie osiągnięć, kompetencji i odpowiedniego doświadczenia. Program powinien obejmować mechanizmy niezależnych ocen przeprowadzanych przez podmioty zewnętrzne w celu oceny wpływu finansowania na cele w zakresie badań naukowych*** i ***innowacji. Oceny te powinny obejmować jasne wskaźniki efektywności, audyty finansowe i konsultacje publiczne.***

[5] Zalecenie Rady (UE) 2021/2122 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie Paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie, Dz.U. L 431 z 2.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj.

[5] Zalecenie Rady (UE) 2021/2122 z dnia 26 listopada 2021 r. w sprawie Paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie, Dz.U. L 431 z 2.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 19

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(19) Program powinien wspierać europejskie infrastruktury badawcze i technologiczne w stymulowaniu doskonałości naukowej i technologicznej oraz konkurencyjności przemysłowej poprzez wspieranie ciągłości cyklu badań naukowych i innowacji – od badań podstawowych po badania stosowane – aż po wdrożenie społeczne i rynkowe.	(19) Program powinien wspierać europejskie infrastruktury badawcze i technologiczne w stymulowaniu doskonałości naukowej i technologicznej oraz konkurencyjności przemysłowej poprzez wspieranie ciągłości cyklu badań naukowych i innowacji – od badań podstawowych po badania stosowane – aż po wdrożenie społeczne i rynkowe. ***W stosownych przypadkach Komisja powinna monitorować podział środków na różnych etapach cyklu innowacji, aby zapewnić ich zrównoważony przydział oraz zapobiec nadmiernej koncentracji zasobów w ograniczonych segmentach, co pozwoli zwiększyć ogólną skuteczność programu.***

Poprawka 16

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 20

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(20) W ramach programu należy	(20) W ramach programu należy

wdrożyć konkretne środki wspierające budowanie zdolności w państwach objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa i pogłębiające powiązania oparte na współpracy w całej Unii, wzmacniające zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji w państwach objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa i państwach będących w okresie transformacji, prowadzące do stworzenia spójniejszego i bardziej zintegrowanego europejskiego systemu badań naukowych i innowacji oraz przyczyniające się do osiągnięcia celu, jakim jest inwestowanie co najmniej 3 % PKB w badania i rozwój. Kwalifikujące się państwa członkowskie z okresu 2021–2027 należy podzielić na dwie grupy na cały czas trwania programu, na podstawie wskaźnika na tablicy wyników innowacji oraz względnego zwrotu finansowego względem dochodu narodowego brutto (DNB), zgodnie z następującymi kryteriami: (i) „państwa będące w okresie transformacji”, w których zarówno wskaźnik na tablicy wyników innowacji (2023–2025) przekracza 75 % średniej unijnej, jak i występuje dodatni względny zwrot finansowy względem DNB (2021–2025) w ramach programu „Horyzont Europa”; (ii) „państwa objęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa” – wszystkie pozostałe państwa członkowskie kwalifikujące się w okresie 2021–2027.

wdrożyć konkretne środki wspierające budowanie zdolności w państwach objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa i pogłębiające powiązania oparte na współpracy w całej Unii, wzmacniające zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji w państwach objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa i państwach będących w okresie transformacji, prowadzące do stworzenia spójniejszego i bardziej zintegrowanego europejskiego systemu badań naukowych i innowacji oraz przyczyniające się do osiągnięcia celu, jakim jest inwestowanie co najmniej 3 % PKB w badania i rozwój. Kwalifikujące się państwa członkowskie z okresu 2021–2027 należy podzielić na dwie grupy na cały czas trwania programu, na podstawie wskaźnika na tablicy wyników innowacji oraz względnego zwrotu finansowego względem dochodu narodowego brutto (DNB), zgodnie z następującymi kryteriami: (i) „państwa będące w okresie transformacji”, w których zarówno wskaźnik na tablicy wyników innowacji (2023–2025) przekracza 75 % średniej unijnej, jak i występuje dodatni względny zwrot finansowy względem DNB (2021–2025) w ramach programu „Horyzont Europa”; (ii) „państwa objęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa” – wszystkie pozostałe państwa członkowskie kwalifikujące się w okresie 2021–2027. ***Środki wspierające budowanie zdolności powinny obejmować jasne poziomy odniesienia i pośrednie wskaźniki wykonania, które pozwolą ocenić postępy w zakresie wskaźników uczestnictwa, ról koordynacyjnych, reform instytucjonalnych oraz zdolności do absorpcji środków finansowych, tak aby wsparcie Unii prowadziło do wymiernej poprawy strukturalnej.***

Poprawka 17

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 21

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(21) Uznając korzyści płynące ze współpracy międzynarodowej ukierunkowanej na rozwiązywanie między innymi wspólnych problemów technologicznych, gospodarczych, środowiskowych i społecznych, w ramach programu należy propagować współpracę z państwami trzecimi. Współpraca międzynarodowa powinna mieć na celu wzmocnienie konkurencyjności i doskonałości Unii w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym jej zdolności do przyciągania i zatrzymywania największych talentów z całego świata. W centrum tego podejścia powinny znajdować się względy geopolityczne, w tym bezpieczeństwo gospodarcze, a w oparciu o ogólną ocenę korzyści, jakie Unia mogłaby osiągnąć w odniesieniu do swoich priorytetów i globalnych wyzwań, należy rozważyć różne stopnie współpracy przy jednoczesnej ochronie wartości i interesów Unii. Stowarzyszenie z całością lub częścią programu powinno pozostać najbardziej kompleksową formą współpracy. W przypadku działań EIC związanych z obronnością do finansowania powinny kwalifikować się jedynie podmioty mające siedzibę w państwach trzecich stowarzyszonych z Europejskim Funduszem Konkurencyjności w dziedzinie obronności. Program może wspierać działania finansowane z programu „Globalny wymiar Europy", pod warunkiem że są one zgodne z zasadami i	(21) Uznając korzyści płynące ze współpracy międzynarodowej ukierunkowanej na rozwiązywanie między innymi wspólnych problemów technologicznych, gospodarczych, środowiskowych i społecznych, w ramach programu należy propagować współpracę z państwami trzecimi. Współpraca międzynarodowa powinna mieć na celu wzmocnienie konkurencyjności i doskonałości Unii w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym jej zdolności do przyciągania i zatrzymywania największych talentów z całego świata. W centrum tego podejścia powinny znajdować się względy geopolityczne, w tym bezpieczeństwo gospodarcze, a w oparciu o ogólną ocenę korzyści, jakie Unia mogłaby osiągnąć w odniesieniu do swoich priorytetów i globalnych wyzwań, należy rozważyć różne stopnie współpracy przy jednoczesnej ochronie wartości i interesów Unii. ***W tym kontekście należy chronić interesy finansowe Unii, między innymi poprzez zagwarantowanie Służbie Audytu Wewnętrznego i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu pełnego dostępu w czasie rzeczywistym do danych podlegających kontroli oraz interoperacyjnego systemu informatycznego. W przypadku poważnych postępowań przygotowawczych Prokuraturze Europejskiej i OLAF-owi należy przyznać dostęp w ramach ich mandatów, bez***

celami niniejszego rozporządzenia, zgodnie z przepisami dotyczącymi synergii.

uszczerbku dla obowiązujących przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Aby zapewnić przejrzyste wykorzystanie zasobów Unii, Komisja powinna wprowadzić procedury umożliwiające audyt podmiotów mających siedzibę w państwach trzecich, które otrzymują finansowanie unijne. Stowarzyszenie z całością lub częścią programu powinno pozostać najbardziej kompleksową formą współpracy. W przypadku działań EIC związanych z obronnością do finansowania powinny kwalifikować się jedynie podmioty mające siedzibę w państwach trzecich stowarzyszonych z Europejskim Funduszem Konkurencyjności w dziedzinie obronności. Program może wspierać działania finansowane z programu „Globalny wymiar Europy", pod warunkiem że są one zgodne z zasadami i celami niniejszego rozporządzenia, zgodnie z przepisami dotyczącymi synergii. ***Przydzielając środki na działania związane z obronnością, należy w pełni respektować interesy bezpieczeństwa narodowego państw członkowskich Unii Europejskiej.***

Poprawka 18

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 24

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(24) Działania powinny odzwierciedlać znaczenie przeciwdziałania dramatycznej utracie bioróżnorodności i przyczyniać się do ochrony i odbudowy zasobów przyrodniczych, ekosystemów i ich usług. Uwzględnienie nauk o środowisku w podejmowanych działaniach jest niezbędne, aby zapobiegać szkodom w	(24) Działania powinny odzwierciedlać znaczenie przeciwdziałania dramatycznej utracie bioróżnorodności i przyczyniać się do ochrony i odbudowy zasobów przyrodniczych, ekosystemów i ich usług. Uwzględnienie nauk o środowisku w podejmowanych działaniach jest niezbędne, aby zapobiegać szkodom w

środowisku, utrzymać jego czystość oraz przywracać zdrowe ekosystemy.	środowisku, utrzymać jego czystość oraz przywracać zdrowe ekosystemy. ***Wyniki tych działań powinny być również przenoszone na inne obszary polityki UE.***

Poprawka 19

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 25

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(25) W programie uznano zmianę klimatu za jedno z największych globalnych i społecznych wyzwań, a działania w dziedzinie klimatu za ***siłę napędową*** konkurencyjności przemysłowej. Działania powinny odzwierciedlać znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz wdrożenia porozumienia paryskiego.	(25) W programie uznano zmianę klimatu za jedno z największych globalnych i społecznych wyzwań, a działania w dziedzinie klimatu za ***czynnik istotny dla*** konkurencyjności przemysłowej***, a także za nowoczesną strategię przemysłową neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla***. Działania powinny odzwierciedlać znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz wdrożenia porozumienia paryskiego ***oraz przepisów dotyczących sprawiedliwej transformacji. Unijne finansowanie badań naukowych powinno być zgodne z zasadą neutralności technologicznej.***

Poprawka 20

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 26

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(26) Uproszczenie realizacji programu ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia jego dostępności i skuteczności, w szczególności poprzez zmniejszenie obciążenia administracyjnego beneficjentów i zminimalizowanie ryzyka	(26) Uproszczenie realizacji programu ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia jego dostępności i skuteczności, w szczególności poprzez zmniejszenie obciążenia administracyjnego beneficjentów i zminimalizowanie ryzyka

błędów. W tym celu program powinien opierać się przede wszystkim na kwotach ryczałtowych jako domyślnej formie finansowania unijnego. Kontynuując działania podejmowane w ramach poprzednich programów ramowych na rzecz uproszczenia zasad finansowania i minimalizacji błędów, należy również jeszcze bardziej uprościć zwrot kosztów personelu poprzez ***wykorzystanie*** kosztów jednostkowych personelu, co zmniejsza złożoność dla uczestników i ułatwia sprawozdawczość.

błędów. W tym celu program powinien opierać się przede wszystkim na kwotach ryczałtowych jako domyślnej formie finansowania unijnego***, w szczególności w przypadku projektów o mniejszej lub średniej skali. Przejście na uproszczone metody rozliczania kosztów lub inną uproszczoną formę finansowania przewidzianą w niniejszym rozporządzeniu musi gwarantować przejrzystość i możliwości audytu, a także utrzymywać prawa OLAF-u i Prokuratury Europejskiej do prowadzenia dochodzeń w ramach ich mandatu oraz prawa Europejskiego Trybunału Obrachunkowego do przeprowadzania skutecznych kontroli. Należy także zapewnić równe traktowanie***. Kontynuując działania podejmowane w ramach poprzednich programów ramowych na rzecz uproszczenia zasad finansowania i minimalizacji błędów, należy również jeszcze bardziej uprościć zwrot kosztów personelu poprzez ***zaproponowanie wykorzystania*** kosztów jednostkowych personelu, co zmniejsza złożoność dla uczestników i ułatwia sprawozdawczość. ***Nadmierna złożoność administracyjna w nieproporcjonalny sposób wyklucza podmioty i regiony, które dysponują mniejszymi zasobami, w związku z czym wysiłki na rzecz uproszczenia, w tym w odniesieniu do wymogów sprawozdawczych, są kluczowym warunkiem wstępnym sprawiedliwego dostępu do programu, aby zwiększyć konkurencyjność szerszej puli podmiotów w całej Unii w zakresie badań naukowych i innowacji. W związku z tym środki upraszczające należy opracować tak, aby przynosiły korzyści wnioskodawcom i beneficjentom, na przykład nowym wnioskodawcom, MŚP i uniwersytetom***

regionalnym. Program powinien również promować mniejsze i bardziej elastyczne konsorcja, modułowe struktury projektów i stopniowy udział, aby ułatwić szersze uczestnictwo i skuteczne włączenie na wszystkich terytoriach Unii. Środki upraszczające należy wdrażać w sposób proporcjonalny i oparty na analizie ryzyka, w oparciu o udokumentowaną ocenę ryzyka, zapewniając dostępność, a zarazem chronić interesy finansowe Unii za pomocą odpowiednich zabezpieczeń, w tym ustaleń dotyczących audytu i kontroli, a także metod określania kwot płatności i mechanizmów zapobiegania systematycznej nadmiernej rekompensacie. Przyrost wydajności wynikający ze środków upraszczających powinien prowadzić do wymiernych oszczędności w budżecie administracyjnym programu. Komisja powinna zatem co roku składać organowi udzielającemu absolutorium sprawozdanie z realizacji tych środków, w tym z oszczędności kosztów administracyjnych.

Poprawka 21

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 26 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(26a) W przypadku projektów, które wiążą się z wieloma źródłami finansowania unijnego i krajowego, długim czasem trwania, dużymi konsorcjami lub są sklasyfikowane jako obarczone wysokim ryzykiem, istnieje podwyższone ryzyko nadmiernej rekompensaty, nieprawidłowości, podwójnego finansowania i nadużyć

	finansowych, projekty te wymagają zatem szczegółowej sprawozdawczości finansowej i weryfikowalnych danych dotyczących wydatków, aby zapewnić przejrzystość, rozliczalność i należyte zarządzanie finansami. Aby zapewnić przejrzystość i należyte zarządzanie finansami w przypadku korzystania z finansowania niepowiązanego z kosztami, Komisja powinna stosować jasne metody, w tym oceny wiarygodności kosztów oraz analizy porównawcze względem porównywalnych działań, zapobiegać nadmiernej rekompensacie i podwójnemu finansowaniu oraz zapewnić skuteczne monitorowanie i audyt, bez uszczerbku dla prerogatyw Parlamentu Europejskiego w zakresie nadzoru budżetowego.

Poprawka 22

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 26 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(26b) Program należy realizować z pełnym poszanowaniem unijnych przepisów służących ochronie budżetu, w tym rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092. Komisja powinna zapewnić odpowiednią przejrzystość i przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania na temat środków mających wpływ na wydatki w ramach programu, przyjętych na podstawie tych przepisów. W szczególności Komisja powinna zadbać o to, aby ramy kontroli umożliwiały pełną identyfikowalność operacji i odbiorców oraz aby dane niezbędne do kontroli, audytów i dochodzeń były kompletne, wiarygodne i udostępniane za pośrednictwem jednolitego

elektronicznego obszaru wymiany danych i centralnego portalu, o których mowa w art. 31 rozporządzenia (UE) XXX [Europejski Fundusz Konkurencyjności] dotyczącym dostępu do finansowania unijnego.

Poprawka 23

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 26 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(26c) W przypadku dotacji udzielanych poprzez finansowanie niepowiązane z kosztami lub uproszczone metody rozliczania kosztów w programie prac lub dokumentacji dotyczącej przyznania dotacji określa się metodę ustalania częściowych płatności, zmniejszeń i zawieszeń oraz odzyskiwania środków w przypadku nieprzestrzegania warunków płatności, w tym zasady proporcjonalności, a także sposób postępowania w przypadku częściowego osiągnięcia założonych celów. Metodę tę stosuje się bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

Poprawka 24

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 26 d (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(26d) Aby wspierać odpowiedni poziom przejrzystości, który jest korzystny dla ochrony interesów finansowych UE, odbiorcami końcowymi wsparcia w ramach programu powinny być osoby

	fizyczne lub podmioty, które faktycznie otrzymują unijne środki finansowe. Ministerstwa, agencje lub organy rządowe, które nadzorują i regulują środki finansowe lub nimi administrują, należy uznawać za odbiorców końcowych tylko w przypadku, gdy same są zaangażowane w wykonanie i bezpośrednią realizację prac lub usług oraz ponoszą związane z tym koszty, i należy rejestrować to wsparcie w sposób umożliwiający śledzenie przepływu środków unijnych w całym łańcuchu realizacji.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 26 e (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(26e) Chociaż uproszczone metody rozliczania kosztów, w tym finansowanie ryczałtowe, przyczyniają się do ograniczenia obciążeń administracyjnych i poziomów błędu, metody stosowane do określania takich kwot powinny opierać się na rzetelnych ocenach wiarygodności kosztów i analizie porównawczej względem porównywalnych działań oraz podlegać okresowym przeglądom w celu zapewnienia należytego zarządzania finansami i optymalnego wykorzystania środków finansowych.

Poprawka 26

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 27

Tekst proponowany przez Komisję	*Tekst bez zmian zawarty w poprawce kompromisowej*
(27) Aby uwzględnić szczególną strukturę organizacyjną, występującą zwłaszcza w działaniach w zakresie badań naukowych i innowacji, powinna istnieć możliwość deklarowania wkładów rzeczowych od osób trzecich jako kosztów kwalifikowalnych. Aby zachęcić do waloryzacji rezultatów, należy wyjaśnić, że nie należy tego uznawać za dochody z działania.	(27) Aby uwzględnić szczególną strukturę organizacyjną, występującą zwłaszcza w działaniach w zakresie badań naukowych i innowacji, powinna istnieć możliwość deklarowania wkładów rzeczowych od osób trzecich jako kosztów kwalifikowalnych. Aby zachęcić do waloryzacji rezultatów, należy wyjaśnić, że nie należy tego uznawać za dochody z działania.

Poprawka 27

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 30

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(30) Działania wspierane na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny przyspieszyć lub pobudzić inwestycje poprzez korygowanie – w sposób proporcjonalny – niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji, unikanie powielania lub wypierania oraz zachęcanie do finansowania prywatnego, a także powinny mieć wartość dodaną dla Unii. Bez uszczerbku dla stosowania art. 107 i 108 TFUE w odniesieniu do zasobów krajowych, powinno to również zapewnić spójność działań realizowanych w ramach programu z zasadami pomocy państwa, a tym samym zapobiegać nadmiernym zakłóceniom konkurencji na rynku wewnętrznym.	(30) Działania wspierane na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny przyspieszyć lub pobudzić inwestycje poprzez korygowanie – w sposób proporcjonalny – niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji, unikanie powielania lub wypierania oraz zachęcanie do finansowania prywatnego, a także powinny mieć wartość dodaną dla Unii. Bez uszczerbku dla stosowania art. 107 i 108 TFUE w odniesieniu do zasobów krajowych, powinno to również zapewnić spójność działań realizowanych w ramach programu z zasadami pomocy państwa, a tym samym zapobiegać nadmiernym zakłóceniom konkurencji na rynku wewnętrznym. ***Parlament podkreśla, że w praktyce sztywne warunki kwalifikowalności oraz ograniczenia pomocy państwa w ramach programów innowacji objętych zarządzaniem***

	dzielonym mogą – wbrew celowi, jakim jest stworzenie ogólnounijnej bazy innowacyjnych przedsiębiorstw – uniemożliwiać dostęp do wsparcia przedsiębiorstwom typu start-up cechującym się wysokim ryzykiem i prowadzącym działalność w obszarze badań naukowych czy technologii typu „deep tech", które często przez długi czas nie osiągają dochodu. Program powinien zatem promować lepsze dostosowanie i komplementarność między wsparciem w ramach programu „Horyzont" a instrumentami zarządzania dzielonego, tak aby innowacje radykalne o dłuższym horyzoncie czasowym wprowadzania na rynek nie były strukturalnie wykluczone.

Poprawka 28

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 32 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(32a) Zwiększone wykorzystanie przedkomercyjnych zamówień publicznych w ramach programu, w tym możliwość stosowania procedur dwuetapowych i nabywania wysoce innowacyjnych, pierwszych tego rodzaju rozwiązań, może wiązać się ze szczególnym ryzykiem ze względu na ograniczone doświadczenie niektórych instytucji zamawiających w zakresie innowacyjnych modeli zamówień. Aby zagwarantować należyte zarządzanie finansami, przejrzystość i skuteczne wykorzystanie rezultatów, Komisja powinna udzielać instytucjom zamawiającym i beneficjentom wytycznych, w tym zapewnić ukierunkowane wsparcie w budowaniu

	zdolności dla organów o ograniczonym doświadczeniu, zwłaszcza w mniejszych państwach członkowskich, oraz podejmować działania umożliwiające udział MŚP i innych mniejszych innowatorów, w szczególności w odniesieniu do zapobiegania konfliktom interesów, zarządzania prawami własności intelektualnej, własności rezultatów i dostępu do nich oraz efektywnego wykorzystania zamówionych towarów, usług lub robót budowlanych.

Poprawka 29

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 35

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(35) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013[9], rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95[10], rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2185/96[11] oraz rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939[12] interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych	(35) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013[9], rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2988/95[10], rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2185/96[11] oraz rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939[12] interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych

(OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy doszło do nadużycia finansowego, korupcji lub jakiegokolwiek innego nielegalnego działania, naruszającego interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) posiada kompetencje do prowadzenia dochodzeń i ścigania nadużyć finansowych i innych przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371[13]. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 każda osoba lub każdy podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, są zobowiązane w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF-owi, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w stosownych przypadkach, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

(OLAF) może prowadzić dochodzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy doszło do nadużycia finansowego, korupcji lub jakiegokolwiek innego nielegalnego działania, naruszającego interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) posiada kompetencje do prowadzenia dochodzeń i ścigania nadużyć finansowych i innych przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371[13]. Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 każda osoba lub każdy podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii ***na mocy niniejszego rozporządzenia, w tym w formie działań łączonych, takich jak instrumenty finansowe***, są zobowiązane w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF-owi, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w stosownych przypadkach, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

---

[9] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

[10] Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr

[9] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

[10] Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr

2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

[11] Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

[12] Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej („EPPO") (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

[13] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

[11] Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

[12] Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej („EPPO") (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

[13] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

Poprawka 30

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 35 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(35a) Aby wzmocnić oddziaływanie programu, należy położyć nacisk na realizację celów i wymierne rezultaty mierzone za pomocą jasnego systemu wskaźników uwzględniających w pierwszej kolejności oddziaływanie. Główne wskaźniki powinny odzwierciedlać

wartość gospodarczą i przemysłową generowaną przez innowacje finansowane przez Unię, w tym zwrot z inwestycji, przyjęcie przez rynek, wzrost wydajności i wzrost dochodów związany ze wspieranymi innowacjami, a także takie wskaźniki jak wpływ na przemysł, gospodarkę i środowisko, patenty, publikacje naukowe i potencjał wykorzystania. Wskaźniki produktu, takie jak uruchomione środki finansowe, liczba projektów finansowanych w poszczególnych sektorach oraz liczba powstałych przedsiębiorstw typu start-up, powinny mieć charakter uzupełniający i służyć wyjaśnieniu rezultatów, a nie ich zastępowaniu. Komisja powinna co roku publikować jasne i przyjazne dla użytkownika podsumowania wyników dla każdej części programu, w tym jednostronicowe streszczenia i interaktywne zestawienia danych nadające się do odczytu maszynowego. Programy lub strumienie finansowania, w których regularnie nie osiąga się wyznaczonych celów w zakresie oddziaływania, powinny podlegać obowiązkowemu mechanizmowi przeglądu, w ramach którego automatycznie rozpatruje się zawieszenie wypłaty środków lub ich realokację do skuteczniejszych instrumentów.

Poprawka 31

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 35 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(35b) Należy określić terminy proceduralne dla oceny wniosków oraz przygotowania i podpisania umowy o

	udzielenie dotacji, aby zapewnić terminowy dostęp do finansowania. Podejście to powinno ułatwić dostęp dla MŚP i firm typu spin-off, umożliwić uniknięcie koncentracji finansowania na ograniczonej liczbie struktur i przyczynić się do zmniejszenia opóźnień administracyjnych. Systemy audytu i kontroli powinny ewoluować w kierunku prostszego i bardziej prewencyjnego podejścia, w większym stopniu opartego na narzędziach cyfrowych i obowiązkowych szkoleniach dla beneficjentów i nowych wnioskodawców, w szczególności w odniesieniu do przepisów dotyczących kosztów personelu, które są głównym źródłem błędu.

Poprawka 32

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 35 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(35c) Wykorzystanie środków finansowych w ramach programu powinno podlegać nadzorowi Parlamentu Europejskiego. Należy terminowo udostępniać Parlamentowi informacje o beneficjentach końcowych i finansowanych projektach, a odpowiednie zainteresowane strony powinny współpracować z Parlamentem w ramach jego działań kontrolnych, w tym poprzez przekazywanie informacji i udział w wysłuchaniach parlamentarnych.

Poprawka 33

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 36

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(36) Program ma być realizowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) XXX [rozporządzenie w sprawie wykonania], w którym ustanowiono przepisy dotyczące monitorowania wydatków i ram wykonania budżetu, w tym przepisy zapewniające jednolite stosowanie zasad „nie czyń poważnych szkód” i równouprawnienia płci, o których mowa w art. 33 ust. 2 lit. d) i f), a także przepisy dotyczące dostępności dla osób z niepełnosprawnościami odzwierciedlone odpowiednio w art. 17 ust. 3, art. 20 ust. 4 i art. 21 ust. 1 załącznika I do rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 oraz zgodnie z wymogami dostępności określonymi w załącznikach I i III do dyrektywy 2019/882, przepisy dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie wyników programów i działań Unii, przepisy dotyczące tworzenia unijnego portalu finansowania i oceny programów, a także inne przepisy horyzontalne mające zastosowanie do wszystkich programów unijnych, takie jak przepisy dotyczące informacji, komunikacji i widoczności.	(36) Program ma być realizowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) XXX [rozporządzenie w sprawie wykonania], w którym ustanowiono przepisy dotyczące monitorowania wydatków i ram wykonania budżetu, w tym przepisy zapewniające jednolite stosowanie zasad „nie czyń poważnych szkód” i równouprawnienia płci, o których mowa w art. 33 ust. 2 lit. d) i f), a także przepisy dotyczące dostępności dla osób z niepełnosprawnościami odzwierciedlone odpowiednio w art. 17 ust. 3, art. 20 ust. 4 i art. 21 ust. 1 załącznika I do rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 oraz zgodnie z wymogami dostępności określonymi w załącznikach I i III do dyrektywy 2019/882, przepisy dotyczące monitorowania i sprawozdawczości w zakresie wyników programów i działań Unii, przepisy dotyczące tworzenia unijnego portalu finansowania i oceny programów, a także inne przepisy horyzontalne mające zastosowanie do wszystkich programów unijnych, takie jak przepisy dotyczące informacji, komunikacji i widoczności. ***Przepisy dotyczące stosowania tych zasad horyzontalnych w ramach niniejszego programu powinny być proporcjonalne i dostosowane do charakteru badań naukowych i innowacji oraz do możliwości realizacji celów programu określonych w niniejszym rozporządzeniu, i nie powinny nakładać wymogów wykraczających poza to, co jest konieczne do realizacji tych celów. W szczególności wolności badań podstawowych nie należy ograniczać deterministycznymi,***

odgórnymi przepisami. Ze względu na pewność prawa i przejrzystość dla wnioskodawców i beneficjentów w niniejszym rozporządzeniu należy określić szczegółowe tryby stosowania tych zasad horyzontalnych w ramach programu.

Poprawka 34

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 36 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	(36a) Mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem rocznym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego za rok budżetowy 2024 kwota niespłaconych pożyczek zaciągniętych przez Unię może przekroczyć 900 mld EUR do 2027 r., co stanowi niemal dziesięciokrotność poziomu z 2020 r. przed wprowadzeniem pakietu na rzecz odbudowy NGEU, oraz że rosnące koszty obsługi zadłużenia stanowią ryzyko dla przyszłych budżetów i ograniczają przestrzeń fiskalną na nowe priorytety, ta bezprecedensowa presja fiskalna wymaga, aby w ramach programu przestrzegano rygorystycznej dyscypliny wydatków i priorytetowo traktowano wydatki o najwyższej możliwej do wykazania wartości dodanej. Ogólne koszty administracyjne, w tym koszty agencji wykonawczych, nie powinny rosnąć w sposób nieproporcjonalny do budżetu operacyjnego.

Poprawka 35

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 24 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	24a) „ostateczny odbiorca" oznacza wykonawcę, podwykonawcę, wynagradzanego eksperta zewnętrznego lub osobę bądź podmiot otrzymujący nagrody lub środki finansowe w ramach programu.

Poprawka 36

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 2 – tiret 3

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
– Dostosowanie priorytetów unijnych, krajowych i regionalnych w celu stworzenia ogólnoeuropejskiego ekosystemu badań naukowych i innowacji.	– Dostosowanie priorytetów unijnych, krajowych i regionalnych w celu stworzenia ogólnoeuropejskiego ekosystemu badań naukowych i innowacji***, tak aby odpowiednio reagować na pojawiające się priorytety i wyzwania***.

Poprawka 37

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 2 – tiret 7 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	– Zapewnienie, aby finansowanie unijne w ramach programu, w tym w ramach EIC, było powiązane z mierzalnymi wynikami, wskaźnikami wykonania oraz oceną ex post dotyczącą oddziaływania terytorialnego, efektu mnożnikowego dodatkowych inwestycji oraz długoterminowej stabilności, przy czym wyniki te powinny być spójne z celami politycznymi UE.

Poprawka 38

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 2 – tiret 7 b (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	– Zapewnienie, aby wszystkie wydatki w ramach programu były udostępniane w celu wsparcia organu udzielającego absolutorium w ocenie, czy optymalnie wykorzystano środki finansowe.

Poprawka 39

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 2 – tiret 7 c (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	– Ocena skuteczności, przejrzystości oraz wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do instrumentów finansowych stosowanych w ramach programu, w tym inwestycji kapitałowych i finansowania mieszanego.

Poprawka 40

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 4 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	1a. Strategiczne ukierunkowanie programu przygotowuje się w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, aby zapewnić odpowiedzialność publiczną.

Poprawka 41

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 5 – akapit 1 – litera c a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	ca) zasady horyzontalne mające zastosowanie do programu, w tym zasadę „nie czyń poważnych szkód”, równouprawnienie płci, w tym uwzględnianie aspektu płci, oraz dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, wdraża się w sposób proporcjonalny i dostosowany do charakteru działań w zakresie badań naukowych i innowacji oraz do możliwości realizacji celów programu określonych w art. 3.

Poprawka 42

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 5 – akapit 1 – litera c b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	cb) szczegółowe zasady wdrażania zasad horyzontalnych, o których mowa w niniejszym artykule, określa się w niniejszym rozporządzeniu; zasady te nie mogą nakładać wymogów wykraczających poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów programu.

Poprawka 43

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 5 – akapit 1 – litera c c (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	cc) zapewnia uproszczenie administracyjne oraz ograniczenie

	obciążeń z korzyścią dla wnioskodawców i beneficjentów, przy jednoczesnym zagwarantowaniu przejrzystości, rozliczalności i możliwości kontroli.

Poprawka 44

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 6 – ustęp 2 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
a) 44 079 000 000 EUR na część I „Doskonała nauka”, z czego 2 600 000 000 EUR na niejądrowe działania bezpośrednie Wspólnego Centrum Badawczego (JRC).	a) 44 079 000 000 EUR na część I „Doskonała nauka”, z czego ***[XXX] EUR na rzecz Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN), [XXX] EUR na działania „Maria Skłodowska-Curie” (MSCA) oraz*** 2 600 000 000 EUR na niejądrowe działania bezpośrednie Wspólnego Centrum Badawczego (JRC).

Poprawka 45

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 6 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. Kwotę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz kwoty dodatkowych środków, o których mowa w art. 7, można wykorzystać także na pomoc techniczną i administracyjną na wykonanie programu, np. na działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrolę, audyt i ewaluację, na systemy i platformy informatyczne, na działania informacyjne i komunikacyjne, w tym komunikację instytucjonalną o priorytetach politycznych Unii, oraz na wszelką inną pomoc techniczną i administracyjną lub wydatki związane z personelem, poniesione przez	3. Kwotę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz kwoty dodatkowych środków, o których mowa w art. 7, można wykorzystać także na pomoc techniczną i administracyjną na wykonanie programu, np. na działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrolę, audyt i ewaluację, ***w tym projektowanie i funkcjonowanie systemów i metod gwarantujących jakość i niezależną weryfikację danych dotyczących wyników i zarządzania finansowego, a także interoperacyjność z jednolitym elektronicznym obszarem wymiany***

Komisję na zarządzanie programem.	***danych i centralnym portalem, o których mowa w art. 31 rozporządzenia (UE) XXX (Europejski Fundusz Konkurencyjności) dotyczącym dostępu do finansowania unijnego,*** na systemy i platformy informatyczne, na działania informacyjne i komunikacyjne, w tym komunikację instytucjonalną o priorytetach politycznych Unii, oraz na wszelką inną pomoc techniczną i administracyjną lub wydatki związane z personelem, poniesione przez Komisję na zarządzanie programem.

Poprawka 46

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 6 – ustęp 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	3a. Komisja zapewnia oddzielną księgowość wydatków poniesionych zgodnie z ust. 3 na monitorowanie, kontrolę, audyt i ewaluację, w tym na instytucjonalne systemy informatyczne wykorzystywane do tych celów. Komisja przekazuje corocznie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie informacje na temat rozdziału wydatków administracyjnych i operacyjnych, z wyszczególnieniem co najmniej następujących elementów:
	a) monitorowanie i sprawozdawczość na temat wyników;
	b) kontrole ex ante i ex post;
	c) działania w zakresie audytu i zwalczania nadużyć finansowych;
	d) koszty personelu, w tym personelu agencji wykonawczej;
	e) systemy i platformy informatyczne;

f) działania informacyjne i komunikacyjne;

g) inne koszty ogólne.

Poprawka 47

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 7 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Zasoby przydzielone państwu członkowskiemu w ramach zarządzania dzielonego można – na prośbę tego państwa – udostępnić na rzecz programu. Komisja wykorzystuje te zasoby bezpośrednio lub pośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) lub c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Są one dodatkowe względem zasobów, o których mowa w art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia. Zasoby te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego. Jeżeli Komisja nie zawarła żadnego zobowiązania prawnego w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego na środki dodatkowe udostępnione w ten sposób na rzecz programu, odpowiednie niezaangażowane środki można – na prośbę danego państwa członkowskiego – przekazać z powrotem na jeden lub więcej programów pierwotnych lub następców tych programów.	2. Zasoby przydzielone państwu członkowskiemu w ramach zarządzania dzielonego można – na prośbę tego państwa – udostępnić na rzecz programu. Komisja wykorzystuje te zasoby bezpośrednio lub pośrednio zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) lub c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509. Są one dodatkowe względem zasobów, o których mowa w art. 6 ust. 1 niniejszego rozporządzenia. Zasoby te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego. Jeżeli Komisja nie zawarła żadnego zobowiązania prawnego w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego na środki dodatkowe udostępnione w ten sposób na rzecz programu, odpowiednie niezaangażowane środki można – na prośbę danego państwa członkowskiego – przekazać z powrotem na jeden lub więcej programów pierwotnych lub następców tych programów. ***Dodatkowe zasoby w ramach zarządzania dzielonego są projektowane, wdrażane i monitorowane zgodnie z zasadą partnerstwa, przy pełnej ochronie uprawnień Parlamentu jako prawodawcy, organu budżetowego i organu udzielającego absolutorium.***

Poprawka 48

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Program jest wdrażany w synergii z innymi programami unijnymi. Działanie, które otrzymało wkład Unii z innego programu, może również otrzymać wkład z niniejszego programu. Do odpowiedniego wkładu stosuje się zasady danego programu unijnego albo do wszystkich wkładów można zastosować jednolity zbiór zasad oraz można zawrzeć jedno zobowiązanie prawne. Jeżeli wkład Unii opiera się na kosztach kwalifikowalnych, skumulowane wsparcie z budżetu Unii nie przekracza łącznych kosztów kwalifikowalnych działania i może być obliczane proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.	1. Program jest wdrażany w synergii z innymi programami unijnymi. Działanie, które otrzymało wkład Unii z innego programu, może również otrzymać wkład z niniejszego programu ***pod warunkiem, że różne wkłady nie będą pokrywać tych samych kosztów***. Do odpowiedniego wkładu stosuje się zasady danego programu unijnego albo do wszystkich wkładów można zastosować jednolity zbiór zasad oraz można zawrzeć jedno zobowiązanie prawne. Jeżeli wkład Unii opiera się na kosztach kwalifikowalnych, skumulowane wsparcie z budżetu Unii nie przekracza łącznych kosztów kwalifikowalnych działania i może być obliczane proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia. ***Komisja zapewnia środki koordynacji, które umożliwiają zapobieganie podwójnemu finansowaniu i jego wykrywanie oraz spójne stosowanie standardów kwalifikowalności i kontroli w całym programie, oraz – na podstawie analizy ryzyka – weryfikuje, czy wsparcie unijne przyznane na podstawie niniejszego rozporządzenia i w ramach innych programów unijnych nie finansuje wielokrotnie tych samych kosztów, między innymi poprzez wykorzystanie danych dostępnych za pośrednictwem systemów, o których mowa w art. 31 rozporządzenia (UE) XXX (Europejski Fundusz Konkurencyjności) dotyczącym dostępu do finansowania unijnego, z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów z zakresu***

bezpieczeństwa i ochrony danych.

Poprawka 49

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	2a. W przypadku gdy działanie otrzymuje łączne lub skumulowane finansowanie z budżetu Unii, Komisja dopilnowuje, aby działaniu przypisano niepowtarzalny identyfikator oraz aby organ przyznający pomoc przeprowadzał kontrole krzyżowe ex ante i kontrole ex post oparte na analizie ryzyka w celu zapobiegania podwójnemu finansowaniu i zapewnienia identyfikowalności pomiędzy programami.

Poprawka 50

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8 – ustęp 2 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	2b. W przypadku gdy działania otrzymują wsparcie w połączeniu z finansowaniem w ramach zarządzania dzielonego, Komisja i państwa członkowskie powinny, w stosownych przypadkach, promować praktyczne rozwiązania ułatwiające dostęp innowacyjnym MŚP i przedsiębiorstwom typu start-up, w tym poprzez rozwiązanie problemu ograniczeń w przepływie środków pieniężnych oraz nieproporcjonalnych wymogów dotyczących gwarancji finansowych na wczesnych etapach, przy jednoczesnym

zapewnieniu należytego zarządzania finansami.

Poprawka 51

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8 – ustęp 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	3a. Komisja i państwa członkowskie zapewniają systematyczne kontrole krzyżowe finansowania w ramach niniejszego programu z innymi programami i instrumentami Unii, aby zapobiec podwójnemu finansowaniu tego samego działania lub beneficjenta.

Poprawka 52

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
4. Państwa członkowskie mogą finansować działania, którym przyznano pieczęć konkurencyjności.	4. Państwa członkowskie mogą finansować działania, którym przyznano pieczęć konkurencyjności. ***Takie działania muszą być zgodne z obowiązującymi unijnymi zasadami pomocy państwa i muszą być wdrażane w sposób zapobiegający podwójnemu finansowaniu.***

Poprawka 53

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 9 – ustęp 2 – litera e a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*

ea) przewidują solidne mechanizmy zarządzania ryzykiem oraz skuteczne mechanizmy sankcji w przypadku naruszenia warunków umowy;

Poprawka 54

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 9 – ustęp 2 – litera e b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	eb) zapewniają pełną należytą staranność, jeśli chodzi o sprawozdawczość dotyczącą wyników projektów, oraz przejrzystość w odniesieniu do informacji na temat beneficjentów końcowych w projektach finansowanych w ramach układów o stowarzyszeniu;

Poprawka 55

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 9 – ustęp 2 – litera e c (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	ec) wprowadzają i wdrażają rygorystyczne środki w zakresie zapobiegania konfliktom interesów.

Poprawka 56
Artykuł 9 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. Do celów ust. 2 lit. d) państwo trzecie przyznaje niezbędne prawa i dostęp wymagane na mocy rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 ***i*** rozporządzenia (UE,	3. Do celów ust. 2 lit. d) państwo trzecie przyznaje ***Komisji, OLAF-owi i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu*** niezbędne prawa i

Euratom) nr 883/2013 oraz gwarantuje, że decyzje wykonawcze nakładające zobowiązanie pieniężne na podstawie art. 299 TFUE, a także wyroki i postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, są wykonalne.	dostęp wymagane na mocy rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509**,** rozporządzenia (UE, Euratom) nr 883/2013 ***i rozporządzenia(UE) 2017/1939*** oraz gwarantuje, że decyzje wykonawcze nakładające zobowiązanie pieniężne na podstawie art. 299 TFUE, a także wyroki i postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, są wykonalne.

Poprawka 57
Artykuł 9 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
5. Zakres stowarzyszenia każdego państwa trzeciego z programem uwzględnia analizę zagrożeń, ***w szczególności tych,*** które mogą mieć wpływ na porządek ***publiczny*** i bezpieczeństwo publiczne Unii w odpowiednich obszarach polityki, w tym na bezpieczeństwo gospodarcze i bezpieczeństwo badań naukowych***, a*** także korzyści i szerszy cel, jakim jest pobudzanie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności Unii poprzez innowacje. W związku z tym, z wyjątkiem członków EOG, państw przystępujących, państw kandydujących i potencjalnych państw kandydujących, państwa trzecie mogą zostać wyłączone z części programu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem lub samym układem o stowarzyszeniu.	5. Zakres stowarzyszenia każdego państwa trzeciego z programem uwzględnia analizę zagrożeń, które mogą mieć wpływ na porządek i bezpieczeństwo publiczne Unii w odpowiednich obszarach polityki, w tym na bezpieczeństwo gospodarcze i bezpieczeństwo badań naukowych***. Zakres stowarzyszenia każdego państwa trzeciego z programem uwzględnia*** także ***analizę*** korzyści i szerszy cel, jakim jest pobudzanie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności Unii poprzez innowacje. W związku z tym, z wyjątkiem członków EOG, państw przystępujących, państw kandydujących i potencjalnych państw kandydujących, państwa trzecie mogą zostać wyłączone z części programu zgodnie z niniejszym rozporządzeniem lub samym układem o stowarzyszeniu.

Poprawka 58

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Program jest realizowany zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia.	1. Program jest realizowany zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia***, przy pełnym zabezpieczeniu roli Parlamentu jako organu władzy budżetowej i organu udzielającego absolutorium***.

Poprawka 59

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
4. W przypadku gdy finansowanie unijne udzielane jest w formie dotacji, finansowanie ***zapewnia*** się jako finansowanie niepowiązane z kosztami lub jako uproszczone metody rozliczania kosztów, w szczególności w formie płatności ryczałtowych i kosztów jednostkowych personelu, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509. Finansowanie może być zapewnione w formie zwrotu rzeczywistych kosztów kwalifikowalnych ***tylko wtedy, kiedy cele działania nie mogą zostać osiągnięte w inny sposób.*** W przypadku gdy konieczne jest umożliwienie wykorzystania innych źródeł finansowania, w tym wspólnych inwestycji z wykorzystaniem zasobów krajowych podlegających zasadom pomocy państwa***, finansowanie zapewnia się w formie faktycznego zwrotu kosztów kwalifikowalnych lub uproszczonych***	4. W przypadku gdy finansowanie unijne udzielane jest w formie dotacji, finansowanie ***udzielane jest w formie, którą uznaje*** się ***za najwłaściwszą, mając na względzie charakter i cele działania. Finansowanie można zapewnić*** jako finansowanie niepowiązane z kosztami lub jako uproszczone metody rozliczania kosztów, w szczególności w formie płatności ryczałtowych i kosztów jednostkowych personelu, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509. ***W przypadku gdy całkowity szacunkowy koszt operacji przekracza 20 000 000 EUR, co stanowi inwestycję na dużą skalę, oraz w niezbędnych i stosownych przypadkach*** finansowanie ***unijne*** może być zapewnione w formie zwrotu rzeczywistych kosztów kwalifikowalnych***. Takie finansowanie lub finansowanie w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów można również zapewnić*** w przypadku***,*** gdy konieczne jest

metod rozliczania kosztów.	umożliwienie wykorzystania innych źródeł finansowania, w tym wspólnych inwestycji z wykorzystaniem zasobów krajowych podlegających zasadom pomocy państwa.

Poprawka 60

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 – ustęp 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	4a. Stosowanie płatności ryczałtowych jako formy finansowania nie ogranicza uprawnień audytowych i dochodzeniowych Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, OLAF-u ani Prokuratury Europejskiej, ani też nie obniża poziomu pewności, jakim dysponuje organ udzielający absolutorium. Na podstawie udokumentowanej oceny ryzyka Komisja ustanawia proporcjonalne mechanizmy weryfikacji ex post w odniesieniu do działań finansowanych w formie płatności ryczałtowych.

Poprawka 61

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 – ustęp 4 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	4b. Jeżeli finansowanie zapewnia się w formie uproszczonych metod rozliczania kosztów, w programie prac lub dokumentacji dotyczącej przyznania finansowania przedstawia się uzasadnienie stosowności wybranej formy finansowania oraz określa się obiektywne, wymierne i weryfikowalne warunki

płatności, w tym dowody wymagane do wykazania, że uzyskano produkty lub rezultaty lub osiągnięto cele pośrednie. W takich przypadkach programy prac określają:

a) metodę ustalenia kwoty;

b) obiektywnie weryfikowalne cele pośrednie, cele końcowe lub warunki płatności;

c) procedurę weryfikacji ich realizacji, w tym – w stosownych przypadkach – niezależną weryfikację;

d) konsekwencje częściowej realizacji, w tym proporcjonalne zmniejszenie dotacji i odzyskanie środków; oraz

e) ocenę cofnięcia działań lub niespełnienia warunków wstępnych po zakończeniu działania.

W przypadku dotacji udzielanych poprzez uproszczone metody rozliczania kosztów w programie prac lub dokumentacji dotyczącej przyznania dotacji określa się metodę ustalania zmniejszeń i zawieszeń oraz odzyskiwania środków w przypadku nieprzestrzegania warunków płatności, w tym zasady proporcjonalności, a także sposób postępowania w przypadku częściowego osiągnięcia założonych celów. Metodę tę stosuje się bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

Poprawka 62

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*

5. Do celów art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 komisja oceniająca ***może*** częściowo lub całkowicie ***składać się*** z niezależnych ekspertów zewnętrznych.	5. Do celów art. 153 ust. 3 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 komisja oceniająca ***składa się*** częściowo lub całkowicie ***z niezależnych ekspertów zewnętrznych. W przypadku korzystania z usług ekspertów zewnętrznych organ przyznający dotację przeprowadza odpowiednie kontrole przed rozpoczęciem procedury wyboru oraz zapewnia udokumentowane zarządzanie konfliktami interesów i brak konfliktów interesów, przejrzystość wyboru ekspertów oraz odpowiedni poziom niezależności i wiedzy fachowej współmierny do wartości akademickiej, profilu ryzyka i skali działania. W stosownych przypadkach w skład komisji oceniających wchodzą niezależni eksperci zewnętrzni. Jeżeli z należycie uzasadnionych powodów związanych z pilnym charakterem sprawy, bezpieczeństwem lub poufnością niezależni eksperci zewnętrzni nie mogą uczestniczyć, delegowany urzędnik zatwierdzający dokumentuje powody i zabezpieczenia kompensacyjne zastosowane w celu zapewnienia przejrzystości, równego traktowania i braku konfliktu interesów. Z pełnym poszanowaniem unijnych przepisów o ochronie danych imiona i nazwiska niezależnych ekspertów zewnętrznych udostępnia się organowi udzielającemu absolutorium na wniosek tego organu.***

Poprawka 63

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Artykuł 10a

Przejrzystość beneficjentów i odbiorców końcowych

1. Wszystkie formy wykonania budżetu muszą umożliwiać pełną identyfikowalność funduszy Unii. Komisja zapewnia przejrzystość unijnego wsparcia udzielanego na podstawie niniejszego rozporządzenia zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2024/2509 oraz publikuje, w formacie nadającym się do odczytu maszynowego i umożliwiającym wyszukiwanie, informacje na temat wszystkich partnerów konsorcjalnych i ostatecznych odbiorców finansowania unijnego, w tym beneficjentów, wykonawców, podwykonawców i odbiorców oraz, w stosownych przypadkach, beneficjentów rzeczywistych, przy poszanowaniu unijnych przepisów o ochronie danych.

2. Publikowane informacje obejmują co najmniej nazwę, lokalizację (państwo), tytuł działania, odpowiednią część, o której mowa w art. 4 niniejszego rozporządzenia, formę wsparcia oraz kwotę przyznaną i wypłaconą. Wszelkie ograniczenia publikacji informacji, o których mowa w niniejszym artykule, muszą być konieczne i proporcjonalne oraz muszą być udokumentowane. W przypadku ograniczenia publikacji Komisja publikuje niepoufne streszczenie.

3. Wybór formy wykonania nie ma wpływu na obowiązujące przepisy dotyczące wykluczenia, konfliktu interesów, unikania podwójnego finansowania ani na prawa do przeprowadzania audytów i dochodzeń określone w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2024/2509, a wszyscy beneficjenci, w tym wykonawcy, podwykonawcy i odbiorcy, muszą

	szanować prawo Europejskiego Trybunału Obrachunkowego do przeprowadzania audytów.

Poprawka 64

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 2 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
b) wymogi w zakresie sprawozdawczości;	b) wymogi w zakresie sprawozdawczości ***i wymogi w zakresie przejrzystości na potrzeby rozliczalności***;

Poprawka 65

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 2 – litera d a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	da) odpowiednie kompetencje, obowiązki i zadania operacyjne Komisji i innych zainteresowanych stron do celów należytego zarządzania finansami;

Poprawka 66

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 2 – litera d b (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	db) ustalenia zapewniające odpowiedni poziom przejrzystości, możliwości kontroli i rozliczalności w realizacji i monitorowaniu programu;

Poprawka 67

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 2 – litera d c (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	dc) szczegółowe przepisy regulujące wkłady finansowe, w tym warunki, na jakich można dostosować ich poziom i formę, pod warunkiem, że ogólny udział finansowy pozostaje zrównoważony, proporcjonalny i zgodny z zasadami należytego zarządzania finansami.

Poprawka 68

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 5 – litera f a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	fa) podlegają obowiązkowym niezależnym ocenom dokonywanym najpóźniej w czwartym roku funkcjonowania, mającym na celu sprawdzenie, czy osiągnęły one swoje cele w zakresie oddziaływania i czy przyniosły wymierne rezultaty; w przypadku gdy w ocenie wykazano, że partnerstwo konsekwentnie nie osiąga celów w zakresie oddziaływania, Komisja proponuje jego zakończenie lub gruntowną restrukturyzację i przegrupowuje odpowiednie środki finansowe do skuteczniejszych instrumentów; wyniki takich ocen przekazuje się Parlamentowi Europejskiemu i Radzie oraz podaje do wiadomości publicznej.

Poprawka 69

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 12 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. ERBN ***przyciąga*** najbardziej utalentowanych naukowców z całego świata i ***umacnia pozycję*** Unii jako wiodącego na świecie ośrodka badań naukowych i innowacji.	2. ERBN ***dąży do przyciągania*** najbardziej utalentowanych naukowców z całego świata i ***przyczynia się do umocnienia pozycji*** Unii jako wiodącego na świecie ośrodka badań naukowych i innowacji.

Poprawka 70

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 12 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	2a. ERBN wykonuje swoje obowiązki w sposób wolny od wpływów politycznych przy wyborze i finansowaniu działań. Decyzje o przyznaniu poszczególnych dotacji podejmuje się wyłącznie na podstawie kryterium doskonałości naukowej, stwierdzonej w wyniku niezależnej wzajemnej oceny, aby zapewnić wiarygodność publiczną.

Poprawka 71

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 16 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	1a. W przypadku działań wspieranych w ramach finansowania mieszanego lub wyłącznie inwestycyjnych środków w ramach instrumentu „Akcelerator" EIC podstawę pomiaru wykonania programu powinno przede wszystkim stanowić jego

oddziaływanie – stopień wdrożenia na rynku, wzrost przychodów oraz zwrot z inwestycji wynikające z innowacji wspieranych przez EIC. Komisja co roku składa Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie zawierające informacje na temat:

a) liczby wspieranych przedsiębiorstw, które osiągnęły rentowność lub stały przychód;

b) efekt mnożnikowy mierzony jako całkowita wartość uruchomionych współinwestycji na jedno euro kapitału własnego Unii;

c) ocenę ex post tego, czy inwestycje kapitałowe EIC uzupełniały czy wypierały kapitał prywatny, który w przeciwnym razie byłby dostępny na porównywalnych warunkach.

Informacje te publikuje się w formie umożliwiającej odczyt maszynowy.

Poprawka 72

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 17 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Program wspiera organizacje w tworzeniu konkurencyjnych, solidnych i połączonych ekosystemów innowacji i warunków ramowych. W tym celu należy dążyć do synergii z programami unijnymi, krajowymi i regionalnymi.	1. Program wspiera organizacje w tworzeniu konkurencyjnych, solidnych i połączonych ekosystemów innowacji i warunków ramowych. ***W tym względzie wsparcie dla ekosystemów innowacji opiera się na jasno określonych celach, zdolności zarządzania, zobowiązaniach do współfinansowania oraz planach zrównoważonego rozwoju wykraczających poza okres finansowania unijnego. W tym*** celu należy dążyć do synergii z programami unijnymi, krajowymi i

regionalnymi.

Poprawka 73

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 17 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Program wspiera działania mające na celu wspieranie integracji trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji oraz przedsiębiorstw – w całej Unii.	2. Program wspiera działania mające na celu wspieranie integracji trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji oraz przedsiębiorstw – w całej Unii. ***Obejmuje to, w stosownych przypadkach, mechanizmy finansowania kaskadowego oraz inne dostosowane do potrzeb formaty wsparcia umożliwiające przedsiębiorstwom typu start-up we wczesnej fazie rozwoju, prowadzonym przez studentów lub powiązanym z uczelniami dostęp do wsparcia zalążkowego oraz powiązanie z szerszymi europejskimi sieciami innowacji, w szczególności w państwach objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa i państwach będących w okresie transformacji.***

Poprawka 74

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 18 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
3. Narzędzie wspierania polityki zapewnia państwom członkowskim i państwom stowarzyszonym praktyczne wsparcie ze strony ekspertów w opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie reform, które poprawiają jakość ich	3. Narzędzie wspierania polityki zapewnia państwom członkowskim i państwom stowarzyszonym praktyczne wsparcie ze strony ekspertów w opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie reform, które poprawiają jakość ich

inwestycji, polityk i systemów w zakresie badań naukowych i innowacji. Przyczynia się ono do budowania silniejszych i skuteczniejszych krajowych systemów badań naukowych i innowacji oraz solidniejszej europejskiej przestrzeni badawczej.	inwestycji, polityk i systemów w zakresie badań naukowych i innowacji. Przyczynia się ono do budowania silniejszych i skuteczniejszych krajowych systemów badań naukowych i innowacji oraz solidniejszej europejskiej przestrzeni badawczej. ***Wsparcie to może również obejmować wytyczne i pomoc ekspercką dla organów krajowych i regionalnych, w szczególności w państwach objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa oraz państwach będących w okresie transformacji, w celu opracowania programów wsparcia innowacji, które będą lepiej dopasowane do potrzeb przedsiębiorstw typu start-up cechujących się wysokim ryzykiem i prowadzących działalność w obszarze badań naukowych, oraz w celu wzmocnienia ścieżki od uzyskiwania rezultatów badań po wprowadzenie ich na rynek, w uzupełnieniu do programu.***

Poprawka 75

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 19 – ustęp 5 – litera b a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	ba) środki wzmacniające regionalne ekosystemy innowacji w celu budowy trwałego potencjału innowacyjnych MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, w tym przedsiębiorstw typu „deep tech”, umożliwiające im skuteczny udział w opartych na współpracy projektach w zakresie badań naukowych i innowacji oraz wspierające zwiększanie skali innowacji w całej Unii.

Poprawka 76

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 21 – ustęp 11

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
11. Oprócz przesłanek określonych w art. 132 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 procedury wyboru i wynikające z nich zobowiązania prawne umożliwiają zakończenie finansowania, jeżeli jest mało prawdopodobne, aby cele działania zostały osiągnięte w ogóle lub w ustalonych terminach, lub jeżeli działanie straciło znaczenie polityczne.	11. Oprócz przesłanek określonych w art. 132 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 procedury wyboru i wynikające z nich zobowiązania prawne umożliwiają zakończenie finansowania, jeżeli jest mało prawdopodobne, aby cele działania zostały osiągnięte w ogóle lub w ustalonych terminach, lub jeżeli działanie straciło znaczenie polityczne. ***W zobowiązaniu prawnym określa się procedurę zakończenia finansowania, w tym prawo beneficjenta do bycia wysłuchanym, dowody, na których należy się oprzeć, oraz konsekwencje finansowe, w tym metodę ustalania wszelkich zmniejszeń, odzyskanych kwot lub płatności końcowych.***

Poprawka 77

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 21 – ustęp 12

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
12. W programie prac lub dokumentach związanych z procedurą wyboru można określić kryteria kwalifikowalności ustanowione w niniejszym rozporządzeniu lub określić dodatkowe kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do konkretnych działań, w tym w celu uwzględnienia szczególnych wymogów polityki.	12. W programie prac lub dokumentach związanych z procedurą wyboru można określić kryteria kwalifikowalności ustanowione w niniejszym rozporządzeniu lub określić dodatkowe kryteria kwalifikowalności w odniesieniu do konkretnych działań, w tym w celu uwzględnienia szczególnych wymogów polityki. ***Aby zwiększyć dostępność badań naukowych i innowacji oraz zapewnić skuteczny udział w nich na wszystkich***

	terytoriach Unii, w procedurze wyboru bierze się pod uwagę możliwość włączenia podejść modułowych oraz mniejszych lub bardziej elastycznych konsorcjów.

Poprawka 78

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 26 – ustęp 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	3a. Określa się terminy proceduralne dla kluczowych etapów przyznawania dotacji, w tym oceny wniosków oraz przygotowania i podpisania umowy o udzielenie dotacji, aby zapewnić terminowy dostęp do finansowania. Należy stosować jasne i dostępne zasady, aby ułatwić udział MŚP i przedsiębiorstw typu spin-off oraz poszerzyć bazę beneficjentów.

Poprawka 79

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 28 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	2a. Do obliczania kosztów pośrednich stosuje się standardowe wzory zawierające jasne wytyczne dotyczące kwalifikowalnych kategorii kosztów bezpośrednich (np. personel, sprzęt, podróże). Należy zapewnić szkolenia i odpowiedzi na często zadawane pytania w celu wyjaśnienia najczęstszych problemów (np. podwójne liczenie kosztów pośrednich).

Poprawka 80

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 32 – ustęp 1 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
c) dokładają wszelkich starań w celu waloryzacji swoich rezultatów, bezpośrednio lub pośrednio, w tym poprzez przeniesienie własności lub udzielenie licencji; jeżeli rezultaty nie zostaną poddane waloryzacji w danym okresie, Komisja może określić instrumenty i narzędzia, takie jak te służące realizacji strategii waloryzacji określonej w rozdziale III rozporządzenia (UE) XXX [Europejski Fundusz Konkurencyjności], które zainteresowani beneficjenci wykorzystują w celu ułatwienia waloryzacji tych rezultatów;	c) dokładają wszelkich starań w celu waloryzacji swoich rezultatów, bezpośrednio lub pośrednio, w tym poprzez przeniesienie własności lub udzielenie licencji; jeżeli rezultaty nie zostaną poddane waloryzacji w danym okresie, Komisja może określić instrumenty i narzędzia, takie jak te służące realizacji strategii waloryzacji określonej w rozdziale III rozporządzenia (UE) XXX [Europejski Fundusz Konkurencyjności], które zainteresowani beneficjenci wykorzystują w celu ułatwienia waloryzacji tych rezultatów***, w tym instrumenty wspierające wdrażanie na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz zaangażowanie ekosystemów innowacji poza wiodącymi ośrodkami, a także, w stosownych przypadkach, wsparcie dla struktur transferu technologii na poziomie uniwersyteckim oraz zachęty do patentowania, licencjonowania i tworzenia przedsiębiorstw typu spin-off***;

Poprawka 81

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 32 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	1a. Komisja monitoruje skuteczną waloryzację rezultatów i ocenia gospodarczy i społeczny zwrot z inwestycji Unii, a w razie potrzeby wprowadza środki naprawcze, aby zwiększyć wpływ badań

finansowanych ze środków publicznych i zapobiec niepełnemu wykorzystaniu tych środków.

Poprawka 82

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 33 – ustęp 5 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	5a. Komisja opracowuje i podaje do wiadomości publicznej wytyczne dotyczące wdrażania przedkomercyjnych zamówień publicznych w ramach programu. Wytyczne te dotyczą w szczególności zapobiegania konfliktom interesów, zarządzania prawami własności intelektualnej, własności rezultatów i dostępu do nich, efektywnego wykorzystania zamówionych towarów, usług lub robót budowlanych oraz ograniczania ryzyka związanego z innowacyjnymi lub pierwszymi tego rodzaju rozwiązaniami. Wytyczne zapewniają zgodność z zasadami przejrzystości, równego traktowania i należytego zarządzania finansami oraz obejmują praktyczne środki i narzędzia wspierające nowych i mniej doświadczonych wnioskodawców, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP i przedsiębiorstw typu start-up.

Poprawka 83

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 33 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*

Artykuł 33a

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja podejmuje odpowiednie środki zapewniające – podczas realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia – ochronę interesów finansowych Unii przez zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary administracyjne i finansowe.

2. Systemy kontroli i audytu są proporcjonalne, uproszczone i oparte na analizie ryzyka, a także cechują się większym wykorzystaniem narzędzi cyfrowych i środków zapobiegawczych. Wnioskodawcom i beneficjentom zapewnia się obowiązkowe szkolenie, w tym szkolenie online, aby zagwarantować, że właściwie rozumieją obowiązujące przepisy i najlepsze praktyki, w szczególności dotyczące kosztów personelu.

3. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia dotyczące wszystkich rodzajów finansowania w ramach niniejszego rozporządzenia, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w zakresie przyznanych uprawnień, z naciskiem na poważne przestępstwa, systemowe nadużycia finansowe i korupcję na szkodę interesów finansowych Unii.

4. Każda osoba lub każdy podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, są

zobowiązane w pełni współpracować w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF-owi, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w stosownych przypadkach, EPPO niezbędne prawa i dostęp, a także zapewnić, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa, bez uszczerbku dla obowiązujących przepisów dotyczących danych osobowych, w tym zasad proporcjonalności i konieczności.

5. W przypadku gdy środkami finansowymi zarządzają organy, o których mowa w art. 62 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509, Komisja zapewnia, poprzez zawarcie odpowiednich postanowień w umowach z tymi organami, pełne poszanowanie wyżej wymienionych praw OLAF-u, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i Prokuratury Europejskiej, a także stosowanie ujednoliconego podejścia w ramach ich odpowiednich mandatów.

Poprawka 84

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 33 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Artykuł 33b
	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego
	1. Komisja co roku składa Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie na temat stosowania

odstępstw i wyjątków od rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 w ramach realizacji programu oraz na temat geograficznego rozmieszczenia środków finansowych.

2. Sprawozdanie zawiera w szczególności informacje na temat wykorzystania:

a) procedury bezpośredniego udzielenia zamówienia i procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu publicznym;

b) dotacji bezpośrednich i innych odstępstw od konkurencyjnych procedur udzielania zamówień;

c) przyspieszonych lub uproszczonych procedur udzielania zamówień i wdrażania;

d) wszelkich innych wyjątkowych środków odbiegających od standardowych zasad rozporządzenia finansowego mających zastosowanie do zamówień, dotacji, instrumentów finansowych lub gwarancji budżetowych.

3. W odniesieniu do każdej kategorii odstępstwa lub wyjątku sprawozdanie zawiera:

a) podstawę prawną, na którą się powołano;

b) uzasadnienie zastosowania, w tym opis okoliczności i zamierzonych celów;

c) liczbę odnośnych spraw i odpowiadające im kwoty;

d) informacje na temat beneficjentów lub wykonawców, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi przejrzystości i ochrony danych;

e) ocenę wpływu takich odstępstw na

	przejrzystość i stosunek wartości do ceny.
	4. Jeżeli chodzi o geograficzne rozmieszczenie środków finansowych, sprawozdanie zawiera informacje na temat wsparcia przyznanego dla każdej z czterech części programu w podziale na państwa członkowskie, państwa stowarzyszone oraz, w stosownych przypadkach, państwa trzecie, w tym na temat rodzaju wykorzystanego instrumentu finansowania.
	5. Komisja przekazuje to sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu do 31 lipca roku następującego po zakończeniu roku budżetowego, aby umożliwić Parlamentowi Europejskiemu wykonywanie jego obowiązków w zakresie kontroli budżetowej i absolutorium wynikających z traktatów.

Poprawka 85

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 33 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
	Artykuł 33c
	Przejrzystość, uczciwość i należyta staranność
	1. Komisja zapewnia, aby wsparcia na podstawie niniejszego rozporządzenia nie przyznawano na rzecz osób lub podmiotów objętych unijnymi środkami ograniczającymi przyjętymi na podstawie art. 215 TFUE, ani na rzecz innej osoby lub podmiotu, jeżeli przyznanie wsparcia unijnego byłoby zakazane na mocy obowiązującego prawa Unii.

2. Wnioskodawcy, beneficjenci, wykonawcy, podwykonawcy, partnerzy wykonawczy, pośrednicy finansowi i odbiorcy końcowi przekazują, na żądanie i zgodnie z obowiązującym prawem, informacje na temat beneficjentów rzeczywistych i struktury kontroli, w tym zmian zachodzących w trakcie realizacji działań, aby chronić interesy finansowe Unii.

3. Partnerzy wykonawczy i pośrednicy finansowi stosują proporcjonalne zasady należytej staranności w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zgodnie z obowiązującym prawem unijnym i krajowym oraz uwzględniają w swoich procedurach kontrole dotyczące unijnego wsparcia zarządzanego przez nich na podstawie niniejszego rozporządzenia.

4. Komisja zapewnia, aby zobowiązania prawne i umowy przewidywały zakończenie finansowania, zawieszenie finansowania, zmniejszenie i odzyskanie środków w przypadku naruszenia ust. 1–3, bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509.

5. Podmioty prawne otrzymujące wsparcie Europejskiej Rady ds. Innowacji, w tym dotacje, finansowanie mieszane lub wsparcie kapitałowe, zapewniają publikację rocznych sprawozdań na poziomie wspieranego działania na temat wykorzystania finansowania unijnego, postępów i wyników, bez uszczerbku dla mających zastosowanie przepisów prawnych dotyczących tajemnicy handlowej. Takie sprawozdania muszą być publicznie dostępne i, w stosownych przypadkach, podlegać niezależnym audytom w celu

weryfikacji ich prawidłowości.

6. W przypadku działań bezpośrednich realizowanych przez Wspólne Centrum Badawcze Komisja powinna zapewnić odpowiednią przejrzystość w zakresie zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi, zgodnie z art. 61 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 i mającymi zastosowanie zasadami etycznymi.

7. W tym celu Wspólne Centrum Badawcze powinno co roku podawać do wiadomości publicznej zagregowane informacje na temat polityk, procedur i środków wprowadzonych w celu identyfikowania potencjalnych konfliktów interesów, zapobiegania im i ich łagodzenia, w tym w kontekście współpracy z podmiotami prywatnymi, bez uszczerbku dla obowiązujących przepisów dotyczących poufności.

8. Naukowcy, eksperci i inne osoby biorące udział w ocenach lub działaniach doradczych podlegają wymogom dotyczącym składania oświadczeń o braku konfliktu interesów i łagodzenia konfliktów interesów zgodnie z obowiązującym prawem Unii.

Poprawka 86

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 34 – ustęp 9

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
9. Działania w zakresie finansowania mieszanego zawiesza się, zmienia lub, w należycie uzasadnionych przypadkach, kończy, jeżeli nie osiągnięto mierzalnych celów pośrednich lub jeżeli beneficjent	9. Działania w zakresie finansowania mieszanego zawiesza się, zmienia lub, w należycie uzasadnionych przypadkach, kończy, jeżeli nie osiągnięto mierzalnych celów pośrednich***, jeżeli beneficjent nie***

odmówi wsparcia inwestycyjnego bez należycie uzasadnionego powodu.	***przestrzega norm etycznych określonych w wytycznych politycznych UE*** lub jeżeli beneficjent odmówi wsparcia inwestycyjnego bez należycie uzasadnionego powodu.

ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PODMIOTÓW, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu sprawozdawca komisji opiniodawczej oświadcza, że ujął w swojej opinii informacje dotyczące kwestii związanych z tematem, które otrzymał podczas sporządzania opinii, do czasu przyjęcia jej w komisji, od następujących przedstawicieli grup interesu objętych zakresem porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości[1] lub od następujących przedstawicieli organów publicznych państw trzecich, w tym ich misji dyplomatycznych i ambasad:

1. Przedstawiciele grup interesu objęci zakresem porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości
Le Conseil des rectrices et des recteurs francophones (212751635794-10)
2. Przedstawiciele organów publicznych państw trzecich, w tym ich misji dyplomatycznych i ambasad
None

Powyższy wykaz został sporządzony na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy komisji opiniodawczej.

Gdy osoby fizyczne są wymienione w wykazie z imienia i nazwiska, zidentyfikowane poprzez swoją funkcję lub wymienione z imienia i nazwiska wraz z podaniem ich funkcji, sprawozdawca komisji opiniodawczej oświadcza, że przedstawił tym osobom fizycznym Oświadczenie o ochronie prywatności w Parlamencie Europejskim nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), w którym określono warunki mające zastosowanie do przetwarzania danych osobowych tych osób oraz prawa związane z takim przetwarzaniem.

[1] Porozumienie międzyinstytucjonalne z 20 maja 2021 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości (Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

PROCEDURA W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Title	Ustanowienie programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” na lata 2028–2034 oraz zasad uczestnictwa i upowszechniania obowiązujących w tym programie oraz uchylenie rozporządzenia (UE) 2021/695
Odsyłacze	COM(2025)0543 – C10-0164/2025 – 2025/0543(COD)
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia na posiedzeniu	ITRE 23.10.2025
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	CONT 23.10.2025
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Olivier Chastel 15.1.2026
Rozpatrzenie w komisji	2.3.2026
Data przyjęcia	24.3.2026
Wynik głosowania końcowego	+: 22 –: 0 0: 7

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

22	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Şerban Dimitrie Sturdza
PPE	Georgios Aftias, François-Xavier Bellamy, Caterina Chinnici, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Andreas Schwab, Marion Walsmann, Tomáš Zdechovský
PfE	Ondřej Knotek
Renew	Gilles Boyer, Olivier Chastel, Vlad Vasile-Voiculescu
S&D	Vytenis Povilas Andriukaitis, Andi Cristea, Maria Guzenina, Giuseppe Lupo, Marit Maij, Thomas Pellerin-Carlin
Verts/ALE	Daniel Freund, Erik Marquardt

0	-

7	0
ECR	Dick Erixon
ESN	Arno Bausemer
PfE	Tamás Deutsch, Virginie Joron, Pierre Pimpie
The Left	Rudi Kennes, Pasquale Tridico

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się